

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 658/2022
01.03.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Камненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиоца мал. АА из ..., чији је законски заступник мајка ББ из ..., чији је пуномоћник Дејан Тренчић, адвокат из ..., против туженог ВВ из ..., чији је пуномоћник Страхиња Ђајић, адвокат из ... ради измене одлуке о начину одржавања личних односа и делимичног лишења родитељског права, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 18/2021 од 19.01.2021. године, у седници одржаној 01.03.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 18/2021 од 19.01.2021. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лесковцу П2 2197/19 од 17.09.2020. године, ставом првим изреке, уређен је лични однос и виђење између туженог ВВ и тужиоца малолетног АА на тај начин што ће малолетно дете боравити код оца три до четири недеље за време летњег распуста и још два пута годишње, а у складу са међусобним договором, да ли ће то бити зимски, Ускршњи и зимски, зимски и јесењи или Ускршњи и јесењи распуст у трајању од седам до десет дана. Преузимање детета ће се вршити у складу са договором родитеља, без одласка оца у Немачку, због трошкова пута и потребног времена. Отац ће контактирати са малолетним дететом два пута недељно у телефонском разговору од по 30 минута, од којих разговора ће сваки други бити визуелни разговор. Ови позиви омогућиће и контакт детета са другим члановима очеве породице, бабом, дедом, тетком и другим. Мајка је у обавези да омогући овакав начин виђања и одржавања контакта. Ставом другим изреке, констатовано је да се овом пресудом мења правноснажна пресуда Основног суда у Лесковцу П2 639/14 од 16.03.2015. године у ставу другом изреке. Ставом трећим изреке, тужени је делимично лишен родитељског права у погледу давања сагласности мајци, законској заступници тужиоца малолетног АА, за одучивање о пребивалишту детета, прибављању путне исправе и давању сагласности за боравак детета ван територије Републике Србије. Ставом четвртим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж2 18/2021 од 19.01.2021. године, одбијена је, као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане одлуке на основу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 18/20), Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија неоснована.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 3. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац малолетни АА рођен је ...2013. године и син је туженог. Мајка тужиоца и тужени су бивши ванбрачни партнери. Правноснажном пресудом Основног суда у Лесковцу П2 639/14 од 16.03.2015. године тужилац је поверен на самостално вршење родитељског права мајци, уређен је начин одржавања личних односа између детета и оца и при томе предвиђено да ће се такав модел примењивати све док дете не крене у обавезно васпитно образовни систем. Истом пресудом отац је обавезан да доприноси издржавању детета месечним износом од 5.000,00 динара почев од 01.02.2015. године, па убудуће.

По прекиду ванбрачне заједнице родитеља, тужилац је са мајком живео у породичној кући у селу ..., да би у септембру 2016. године мајка отишла на рад у Немачку и тамо упознала садашњег супруга. Брак са њим закључила је у току 2017. године и добила је још једно малолетно дете. Сада са породицом живи у месту ... у стану површине 80 м². Мајка тужиоца не поседује непокретну имовину ни у Србији ни у Немачкој. Психофички је здрава особа, за оба детета остварила је право на дечији додатк у износу од по 200 евра. Супруг је запослен и остварује зараду од 4.000 до 5.000 евра. Тужилац од 03.04.2018. године похађа вртић, јер је у Немачкој обавезно предшколско образовање. Тужени живи у породичној кући родитеља у ..., до недавно је био запослен, здрав и радно способан. Његови родитељи су корисници пензије. Тужени поседује стан у ... површине 60 м², који издаје за месечну закупнину од 200 до 250 евра. Поседује аутомобил стар 12 година и око 48 ари земље, коју је издаје у закуп, а приходе од закупа у износу од 200 евра годишње убира његов отац. Није засновао нову брачну ни ванбрачну заједницу и нема обавезе издржавања других лица.

Из синтетизованог извештаја Центра за социјални рад Лесковац и Центра за социјални рад Бачки Петровац од 12.02.2020. године следи да је психофизички статус тужиоца уредан, да уредно и редовно похађа васпитно образовни процес, да је уписан у први разред основне школе и у великој мери је усвојио немачки језик, да је у потпуности адаптиран на социјално и породично окружење, да је у претходном периоду добио брата, али да и даље ужива привилеговани положај у породици, и да ни на који начин није запостављен или пак угрожен од стране супруга своје мајке. Укључен је у ваннаставне активности, односно спорт, тренира фудбал три пута недељно, чиме је врло задовољан. Мишљења су да је неопходно да се отац делимично лиши родитељског права у делу одлучивања о пребивалишту детета, прибављањем путне исправе детета и давања сагласности за боравак детета ван територија Републике

Србије, јер својим манипулацијама и забранама, противљењима може да угрози и онемогући добијање сталне визе, односно продужење исте, прибављање путне исправе након истека, путовање ван граница Републике Србије и Немачке, пријаву пребивалишта. Продужење визе и добијање дозволе за стални боравак тужиоца и његове мајке на територији Немачке представља интерес малолетног детета, како би му се на тај начин обезбедило и даље образовање у Немачкој и уопште непосредна нега и брига мајке. Предложен је начин одржавања личних односа детета са оцем на начин како је то ближе наведено у изреци првостепене пресуде.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, а имајући у виду све околности овог случаја, нижестепени судови су закључили да је у најбољем интересу детета да одржава личне односе са оцем на начин како је то ближе наведено у изреци првостепене пресуде и да је потребно туженог делимично лишити родитељског права у погледу давања сагласности мајци детета за одлучивање о пребивалишту детета, прибављање путне исправе и давање сагласности за боравак детета ван територије Републике Србије.

По оцени Врховног касационог суда правилно су одлучили нижестепени судови, правилном применом материјалног права, са којих разлога нису основани ревизијски наводи о погрешној примени материјалног права.

Чланом 3. став 1. Конвенције о правима детета, прописано је да у свим активностима које се тичу деце од примарног значаја су интереси детета, без обзира на то да ли га спроведе јавне или приватне институције за социјалну заштиту, судови, административни органи или законодавна тела. Чланом 8. став 1. Конвенције прописано је да се државе чланица обавезују да поштују право детета на очување свог идентитета, укључујући држављанство, име и породичне везе, како је то признато законом, без незаконитог мешања, а чланом 9. став 3, прописано је право детета одвојеног од једног или оба родитеља да редовно одржава личне односе и непосредне контакте са оба родитеља, осим ако је то у супротностима са најбољим интересом детета.

Породичним законом прописано је да дете има право да одржава личне односе са родитељем са којим не живи (члан 61. став 1.), као и да у спору за заштиту права детета и о спору за вршење односно лишење родитељског права, суд је увек дужан да се руководи најбољим интересом детета (члан 266. став 1.).

Сагласно наведеном, најбољи интерес детета је правни стандард који се цени према околностима сваког конкретног случаја, а елементи за процену су, између осталог, узраст и пол детета, жеље и осећања детета с обзиром на узраст и зрелост, потребе детета и то: васпитне, затим потребе становања, исхране, одевања, здравствене бриге и друго, као и способност родитеља да задовољи утврђене потребе.

По оцени Врховног касационог суда, правилно су нижестепени судови применили материјално право и одредили начин одржава личних односа тужиоца са оцем, као родитељем који не врши родитељско право, на начин како је то ближе наведено у изреци првостепене одлуке, при томе ценећи све елементе за процену најбољег интереса тужиоца прихватајући синтетизовани извештај Центра за социјални рад Лесковац и Центра за социјални рад Бачки Петровац од 12.02.2020. године.

Неосновани су ревизијски наводи туженог којима се оспорава правилност одлуке о начину одржавања личних односа са тужиоцем, с обзиром да су нижестепени судови правилном применом члана 6, 61. и 266. став 1. Породичног закона уредили начин одржавања личних односа оца са дететом, односно да су се испунили услови да се промени раније одређен начин одржавања личних односа оца са дететом, који начин одржавања личних односа омогућава да се контакт оца са дететом може одржавати и путем телефонских разговора, на који начин ће се омогућити и контакт детета са другим члановима очеве породице, бабом, дедом, тетком и другим, као и начин одржавања личних односа, који подразумева боравак детета за време пролећног распуста, летњег распуста и зимског распуста код оца, при томе имајући у виду да дете са мајком, као законским заступником, не живи на територији Републике Србије, а посебно имајући у виду узраст, пол, емоционалне и развојне потребе детета. Најбољи интерес детета је увек приоритет када се одлучује о заштити права и интереса детета и цени се према околностима сваког конкретног случаја, што су нижестепени судови правилно ценили, након прибављања синтетизованог извештаја органа старатељства Центра за социјални рад Лесковац и Центра за социјални рад Бачки Петровац, применом члана 270. Породичног закона и његове правилне оцене. Стога су неосновани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

Супротно наводима ревизије, правилно су одлучили нижестепени судови када су туженог делимично лишили родитељског права у погледу давања сагласности мајци, законском заступнику детета, за одлучивање о прибављању путне исправе и давању сагласности за боравак детета ван територије Републике Србије. Наиме, родитељ који не врши родитељско право може се делимично лишити родитељског права у домену одлучивања о пребивалишту детета, прибављању путне исправе и давању сагласности за боравак детета ван територије Републике Србије, уколико је то у најбољем интересу детета. Из синтетизованог налаза и мишљења органа старатељства следи да тужилац уредно и редовно похађа васпитно – образовни процес, да је уписан у први разред основне школе и да је у потпуности адаптиран на социјално и породично окружење, те да је у његовом интересу да се образује, што му је и омогућено, да му се омогућене активности ван школе и наставе, те да је неопходно да се отац делимично лиши родитељског права у делу одлучивања о пребивалишту детета, прибављању путне исправе детета и давању сагласности за боравак детета ван територије Републике Србије, јер својим малипулацијама, забранама и противљењима може да угрози и онемогући добијање сталне визе, односно продужење исте, прибављање путне исправе након истека, путовање ван границе Републике Србије и Немачке, пријаву пребивалиште, јер продужење визе и добијање дозволе за стални боравак детета и његове мајке на територији Немачке представља интерес детета, како би му се на тај начин обезбедило и даље образовање у Немачкој и уопште непосредна нега и брига мајке, којој је дете поверено на самостално вршење родитељског права. Стога су неосновани наводи ревизије којима се указује да нису испуњени услови за делимично лишење родитељског права туженог, јер управо, имајући у виду најбољи интерес детета и понашање туженог, у најбољем интересу детета је да се отац делимично лиши родитељског права, са којих разлога је правилна одлука нижестепених судова и иста је у складу са одредбама Породичног закона и Конвенције о правима детета, јер најбољи интерес детета преставља правни стандард који је увек у првом плану када се одлучује о заштити права и интереса детета, а цени се према околностима сваког конкретног случаја.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић